หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

การฟังและการดูสาร ในงานอาชีพ





ความหมายและความสำคัญของสื่อ

คำว่า **“สื่อ”** ในความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ มี ๒ ความหมาย แบ่งตามชนิดของคำ คือ

เป็นคำกริยา

หมายถึง ติดต่อให้ถึงกัน เช่น สื่อความหมาย ชักนำให้รู้จักกัน

เป็นคำนาม

หมายถึง ผู้หรือสิ่งที่ติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน

หากเป็นการติดต่อสื่อสาร สื่อ จะหมายถึง การถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง ความรู้สึก ผ่านเทคโนโลยีหรือเครื่องมือที่ทันสมัย โดยมีเจตนาที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และพฤติกรรมที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สื่อจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็น ซึ่งต้องมีความน่าเชื่อถือในด้านเนื้อหาและการนำเสนอไปยังผู้รับสาร

ปัจจุบันหากกล่าวถึงคำว่า **“สื่อ”** ผู้คนจะรับรู้โดยทั่วกันในฐานะของสื่อสารมวลชน ศาสตร์ที่ว่าด้วยการสื่อสารมวลชนนี้มีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องสำคัญ ได้แก่ **“นิเทศศาสตร์ (Communication Arts)”** ว่าด้วยวิชาที่ว่าด้วยเรื่องการสื่อสาร **“การสื่อสาร (Communication)”** ว่าด้วยกระบวนการถ่ายทอดข่าวสารของมนุษย์ **“การสื่อสารมวลชน (Mass Communication)”** ว่าด้วยการสื่อสารกับคนจำนวนมาก ในเวลาใกล้เคียงกัน โดยอาศัย**สื่อมวลชน “สื่อมวลชน (Mass Media)”** ว่าด้วยช่องทางการสื่อสาร ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ



สื่อ ในความหมายของการสื่อสารมวลชนดังกล่าวนี้ สามารถจำแนกได้เป็น ๓ ประเภท คือ

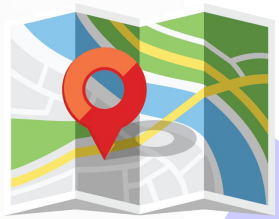


สื่อสิ่งพิมพ์





สื่อเทคโนโลยี



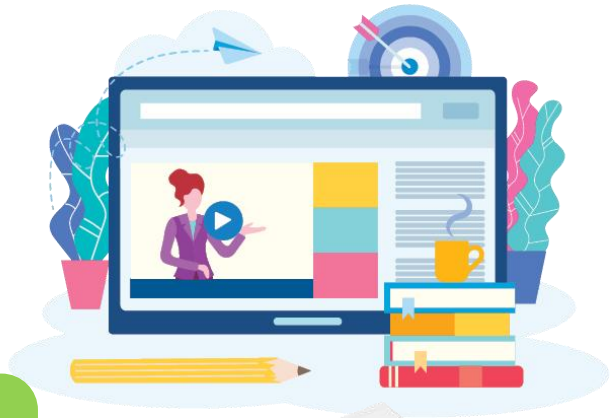
สื่ออื่น ๆ







องค์ประกอบการสื่อสารมวลชน



องค์กรสื่อสารมวลชน

๑.

๒. นักสื่อสารมวลชน

ข่าวสาร ๓.

๔. สื่อ

ผู้รับสาร ๕.

๖. ผลจากสื่อมวลชน

สถาบันควบคุมทางสังคม ๗.









การฟังคำสั่งและข้อแนะนำการปฏิบัติงาน

การฟังคำสั่งการปฏิบัติงาน



๑. ในขณะที่ฟังควรมีสมาธิจดจ่อ ไม่ว่อกแว่ก

๒. ปราศจากอคติในการฟังคำสั่งงาน

๓. มีมารยาท สบสายตา มีสัมมาคารวะนอบน้อม



๔. ควรจดบันทึกสาระสำคัญของคำสั่ง หากเป็นไปได้ควรจดรายละเอียดคำสั่งงานให้ครบถ้วน

๕. หากมีข้อสงสัยในคำสั่งการปฏิบัติงาน ควรสอบถามให้กระจ่าง

๖. ควรทวนคำสั่งในการปฏิบัติงานต่อหน้าผู้ออกคำสั่งนั้น เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าฟังคำสั่งได้ครบถ้วน

การฟังข้อแนะนำการปฏิบัติงาน



๑. ก่อนฟังคำแนะนำการปฏิบัติงาน ผู้ฟังควรศึกษาพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานนั้น ๆ มาล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความรู้ความรู้ใจต่อคำแนะนำในการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น

๒. มีความตั้งใจในการฟังคำแนะนำการปฏิบัติงาน เพื่อเป้าหมายการนำไปปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วง ไม่ใช่การฟังเพื่อขอให้จบตามภาระหน้าที่เท่านั้น

๓. มีการจดบันทึกคำแนะนำการปฏิบัติงาน โดยบันทึกขั้นตอนการปฏิบัติงานพร้อมรายละเอียดให้ชัดเจน อาจใช้วิธีการจดเป็นข้อความ แผนผังความคิด หรืออินโฟกราฟิก ตามความถนัด

๔. ในขณะที่ฟัง หากเกิดข้อสงสัยควรสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลการปฏิบัติงานที่กระจ่างชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๕. เมื่อฟังคำแนะนำการปฏิบัติงานเสร็จ ควรสอบถามแลกเปลี่ยนวิธีการกับพี่เลี้ยงหรือเพื่อนร่วมงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น



การรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์

การโฆษณาและประชาสัมพันธ์เป็นกระบวนการสื่อสารมวลชนที่มีอิทธิพลต่อการเปิดรับสื่อของผู้บริโภคในสังคมปัจจุบัน การโฆษณาและประชาสัมพันธ์มีบทบาทสำคัญในการวางแผนด้านการตลาดที่แตกต่างกัน การโฆษณามีจุดเน้นที่การขายโดยเฉพาะเพื่อหวังให้เกิดผลกำไรมากที่สุด แต่การประชาสัมพันธ์ มีจุดเน้นเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร





การโฆษณา (Advertise) หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้ลูกค้ารู้สึกคล้อยตามเนื้อหาเห็นถึงประโยชน์ของข้อมูลที่นำเสนอ โดยผู้โฆษณาจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการโฆษณาผ่านสื่อโฆษณา ซึ่งเป็นเครื่องมือทางการตลาดที่มีหน้าที่นำข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นไปยังลูกค้า โดยการใช้สื่อโฆษณานั้น ๆ จะเกิดประโยชน์หรือประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการเลือกใช้สื่อแต่ละชนิดอย่างเหมาะสม

ประเภทของสื่อโฆษณา





๑ สื่อสิ่งพิมพ์ (Printed media advertising)

๒ สื่อกระจายภาพและเสียง (Broadcast media advertising)

๓ สื่ออื่น ๆ (Other media advertising)





ประชาสัมพันธ์ (Public Relation) คือ เครื่องมือการติดต่อสื่อสารเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของกิจการ การประชาสัมพันธ์ เป็นการสื่อสารเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของสินค้าให้เป็นที่รู้จัก และเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับธุรกิจนั้น ๆ



คุณลักษณะของสื่อประเภทต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

สื่อเพื่อการทำงานและการเรียนรู้นั้นมีอยู่อย่างหลากหลาย สามารถจำแนกเป็นประเภทกว้าง ๆ ได้ ๔ ประเภท คือ



๑ สื่อบุคคล (personal media)

๒ สื่อสิ่งพิมพ์ (Printed media)

๓ สื่อสารสนเทศและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Information and Electronic media)

๔ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๑ สื่อบุคคล (personal media)

สื่อบุคคล หมายถึง ตัวคนที่นำมาใช้สื่อสารกับผู้รับสารในลักษณะเผชิญหน้า ทั้งในรูปของการสนทนาหรือในรูปของการประชุมกลุ่ม ซึ่งการใช้สื่อบุคคลในการสื่อสารก่อให้เกิดผลดี คือ สามารถนำข่าวที่ต้องการเผยแพร่ไปสู่ผู้รับสารได้โดยตรง มีความยืดหยุ่น และทราบความรู้สึกของผู้รับสารได้ทันที สื่อบุคคลจะมีประโยชน์มากในกรณีที่ผู้ส่งสารหวังผลให้ผู้รับเกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับทัศนคติและพฤติกรรมในการรับสาร นอกจากนี้ยังเป็นวิธีช่วยให้ผู้รับสารมีความเข้าใจกระจ่างชัดและตัดสินใจรับสารได้อย่างมั่นใจขึ้น

การฟังและการดูสื่อบุคคล

จำแนกออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. การสนทนาโต้ตอบแบบเผชิญหน้า

๒. การฟังและการดูผ่านสื่อ



ปัจจัยที่ทำให้การติดต่อสื่อสารผ่านสื่อบุคคลมีประสิทธิภาพ



ปัจจัยที่ทำให้การติดต่อสื่อสารผ่านสื่อบุคคลมีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล มี ๔ ประการ คือ

๑ การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลสามารถเลือกรับสารได้ เนื่องจากการหลีกเลี่ยงการสนทนาหรือรับฟังเป็นไปได้ยากกว่าการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนที่ผู้รับสารสามารถปฏิเสธการฟังเนื้อหาที่ขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อของตนหรือเรื่องที่ตนไม่สนใจได้ง่าย

๒ บรรยากาศของการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น จะมีลักษณะง่าย ๆ เป็นกันเอง จึงง่ายต่อการชักจูงใจให้คล้อยตาม

๓ การติดต่อสื่อสารแบบเผชิญหน้า เปิดโอกาสให้ผู้ส่งสารสามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาที่ใช้สนทนากันได้ในเวลาอันรวดเร็ว ถ้าหากเนื้อหาที่สนทนานั้นได้รับการปฏิเสธจากคู่สนทนา

๔ ผู้รับสารส่วนใหญ่มักจะเชื่อถือในข้อตัดสิน และความคิดเห็นของผู้ที่เขารู้จักและนับถือมากกว่าบุคคลที่เขาไม่รู้จักมาก่อน

๒ สื่อสิ่งพิมพ์ (Printed media)

สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สิ่งที่พิมพ์ขึ้น ไม่ว่าจะเป็นแผ่นกระดาษหรือวัตถุใด ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เกิดเป็นชิ้นงานที่มีลักษณะเหมือนต้นฉบับ เช่น สมุด แผ่นกระดาษ บทเพลง แผนที่ แผนผัง แผนภาพ ภาพวาด ภาพระบายสี ใบประกาศ แผ่นเสียง หรือสิ่งอื่นใดอันมีลักษณะเช่นเดียวกัน ในการสื่อสารงานอาชีพนั้น สิ่งพิมพ์ถือว่ามีความสำคัญในฐานะของเครื่องมือสื่อสารความรู้และความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อกันระหว่างผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ

ในปัจจุบันสามารถแบ่งประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ตามรูปแบบการพิมพ์ได้ ๒ ประเภท คือ สิ่งพิมพ์ ๒ มิติ และสิ่งพิมพ์ ๓ มิติ สิ่งพิมพ์ ๒ มิติ คือ สิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะเป็นแผ่นเรียบ ใช้วัสดุจำพวกกระดาษและมีเป้าหมายเพื่อนำเสนอเนื้อหาข่าวสารต่าง ๆ ส่วนสิ่งพิมพ์ ๓ มิติ คือ สิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะพิเศษที่ต้องอาศัยระบบการพิมพ์แบบพิเศษ และส่วนใหญ่จะเป็นการพิมพ์โดยตรงลงบนผลิตภัณฑ์ที่สร้างรูปทรงมาแล้ว ได้แก่ การพิมพ์ลายลงบนภาชนะต่าง ๆ



ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์

๑ สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร จุลสาร ใบปลิว แผ่นพับ หรือ โปสเตอร์



๒ สิ่งพิมพ์เพื่อการบรรจุภัณฑ์ แบ่งเป็นสิ่งพิมพ์หลัก ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่ใช้ปิดรอบขวด หรือกระป๋องผลิตภัณฑ์การค้า และสิ่งพิมพ์รอง ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่เป็นกล่องบรรจุหรือลัง

๓ สิ่งพิมพ์มีค่า เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่เน้นการนำไปใช้เป็นหลักฐานสำคัญต่าง ๆ เช่น บัตรเครดิต เช็คธนาคาร ตั๋วแลกเงินหนังสือเดินทาง โฉนด ฯลฯ



๔ สิ่งพิมพ์ลักษณะพิเศษ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์มีการผลิตขึ้นตามลักษณะพิเศษ ได้แก่ นามบัตร บัตรอวยพร ปฏิทิน ใบส่งของ ใบเสร็จรับเงิน สิ่งพิมพ์บนแก้ว สิ่งพิมพ์บนผ้า เป็นต้น



๕ สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นเมื่อใช้งานในคอมพิวเตอร์ หรือระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

๖ สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือตำรา แบบเรียน



ข้อควรคำนึงในการฟังและการดูสื่อสิ่งพิมพ์



๑ การฟังเสียงอ่านหรือเสียงพูดจากข้อความสื่อสิ่งพิมพ์มีการใช้คำศัพท์เทคนิค ศัพท์วิชาการ คำราชาศัพท์ หรือคำประพันธ์นั้น ควรตั้งใจ มีสมาธิจดจ่อ ไม่วอกแวก เนื่องด้วยเป็นข้อความที่มีการใช้ศัพท์ยาก

๒ หลังการฟังข้อมูลที่นำเสนอจากสื่อสิ่งพิมพ์จบลงแล้ว หากมีข้อสงสัย ควรค้นหาคำตอบทันทีเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

๓ การดูภาพข่าว แผนภาพ แผนภูมิ หรืออินโฟกราฟิกจากสื่อสิ่งพิมพ์ ควรพิจารณาอย่างถ้วนถี่ ควรสังเกตรายละเอียดข้อมูลให้ครบถ้วน เพื่อป้องกันการตกหล่นของข้อมูลสำคัญ และเพื่อให้สามารถนำข้อมูลต่าง ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่การงานที่รับผิดชอบได้อย่างตรงเป้าหมาย

๔ ในขณะที่พิจารณาดูรายละเอียดข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์นั้น ควรจดบันทึกข้อมูลตามวิธีการที่ตนเองถนัด เพื่อช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในข้อมูลที่ดูมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างการฟังและการดูสื่อสิ่งพิมพ์

YOUTUBE Search



เรื่อง สรุปข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์นักออกแบบผลิตภัณฑ์

ที่มา : https://youtu.be/KUUqzUrt7LA

๓ สื่อสารสนเทศและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Information and Electronic media)

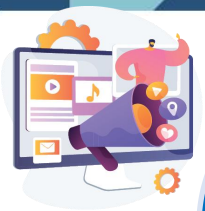


ปัจจุบันสื่อสารสนเทศและสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีบทบาทต่อการสื่อสารในงานอาชีพเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มักรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมากยิ่งขึ้น ผู้ที่สามารถจับประเด็นความรู้จากสื่อสารสนเทศที่หลากหลายจะเป็นผู้ที่สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศได้อย่างแท้จริง

สื่อสารสนเทศ

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการนำข้อมูลมาผ่านกระบวนการต่าง ๆ เพื่อสร้างหรือจัดการสารสนเทศอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว โดยอาศัยเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ ประเภทของสื่อสารสนเทศ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ (Printing Media) สื่อโสตทัศน์ (Audio-Visual Materials) ซึ่งได้แก่ วัสดุกราฟิก (Graphic materials) ภาพนิ่ง (Still Pictures) วัสดุย่อส่วน (Microforms) หรือ ไมโครฟิช (Microfiche) ภาพยนตร์ (Motion Pictures) วีดิทัศน์ (Video Tape) วัสดุบันทึกเสียง (Tape Cassette) โมเดลหรือหุ่นจำลอง (Model) และสื่อดิจิทัล (Digital Materials) ได้แก่ ซีดี (Compact Disc) สื่อผสม (Multimedia) ฐานข้อมูล (Database) และสื่อหลายมิติ (Hypermedia) ในรูปแบบของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

รูปแบบของสื่อมัลติมีเดีย



๑ มัลติมีเดียเพื่อการศึกษา (Education multimedia)

๒ มัลติมีเดียเพื่อการฝึกอบรม (Training multimedia)





๓ มัลติมีเดียเพื่อความบันเทิง (Entertainment multimedia)

๔ มัลติมีเดียเพื่องานด้านข่าวสาร (Information access multimedia)

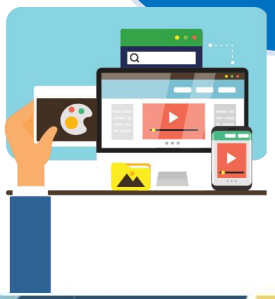
๕ มัลติมีเดียเพื่องานขาย และการตลาด (Sales and marketing multimedia)



๖ มัลติมีเดียเพื่อการค้นคว้า (Book adaptation multimedia)



๗ มัลติมีเดียเพื่อช่วยงานวางแผน (Multimedia as a planning aid)



๘ มัลติมีเดียเพื่อเป็นสถานีข่าวสาร (Information terminals)

หลักการฟังและการดูสื่อสารสนเทศ

๑ ตั้งจุดมุ่งหมายในการฟังและดูอย่างชัดเจนว่าจะฟังและดูเพื่อค้นหาความรู้ ข้อเท็จจริง โดยภาพรวมหรืออย่างละเอียด หรือจะมุ่งความบันเทิงเป็นหลัก

๒ ตั้งใจฟังและดูอย่างปราศจากอคติ ทั้งอคติที่มีต่อเนื้อหาในสื่อและอคติที่มีต่อผู้จัดทำสื่อนั้น ๆ ด้วย

๓ สื่อที่เป็นเนื้อหาเรื่องเดียวกันนั้น ควรจะฟังและดูหลาย ๆ สื่อ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบจนได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เหมาะสม รอบด้าน

๔ ในการฟังและดูสื่อสารสนเทศนั้นควรจดบันทึกประเด็นที่สนใจหรือรายละเอียดข้อมูลที่เข้าใจยาก เพื่อให้สามารถนำไปศึกษาค้นคว้าได้โดยง่าย

๕ เมื่อฟังและดูข้อมูลจากสื่อสารสนเทศเรียบร้อยแล้ว ควรฝึกวิเคราะห์ ตีความคำศัพท์หรือข้อมูลสำคัญ โดยอาจแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดร่วมกันกับเพื่อนร่วมงานหรือผู้รู้

๖ การฟังและการดูสื่อสารสนเทศทุกครั้งควรมีการประเมินค่าด้านเนื้อหาตลอดจนข้อคิดคุณค่าที่ได้รับ โดยจะต้องพิจารณาประเมินคุณค่าอย่างรอบด้าน

๗ เมื่อวิเคราะห์ ตีความ ประเมินคุณค่าของเนื้อหาและวิธีการนำเสนอแล้ว ควรมีการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้สามารถสกัดความรู้ความคิดในการนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานอาชีพที่เกี่ยวข้องต่อไป



สื่ออิเล็กทรอนิกส์



สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic media) หมายถึง สื่อที่บันทึกสารสนเทศด้วย วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อาจอยู่ในรูปของสื่อบันทึกข้อมูลประเภทสารแม่เหล็ก เช่น แผ่นจานแม่เหล็กชนิดอ่อน (Floppy disk) และสื่อประเภทจานแสง (Optical disk) บันทึกอักขระแบบดิจิทัลไม่สามารถอ่านได้ด้วยตาเปล่า ต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์บันทึกและอ่านข้อมูล

ประเภทของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย

๑ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

๒ สื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์

๔ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน



แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่ สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้อาจเป็นศูนย์ความรู้ที่ให้เข้าไปศึกษาหาความรู้และความชำนาญ ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งสิ่งที่เป็นธรรมชาติ หรือสิ่งที่ม นุษย์สร้างขึ้น เป็นได้ทั้งบุคคล สิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต แหล่งเรียนรู้อาจจะอยู่ในห้องเรียน ในโรงเรียน และนอกโรงเรียนก็ได้

ประเภทของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๑

- แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะหาความรู้ได้จากสิ่งที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ น้ำตก ภูเขา ป่าไม้ พืช ดิน แร่ ลำธาร กรวด หิน ทราย ชายทะเล ทะเล เกาะ ห้วย หนอง คลอง บึง ทุ่งนา สัตว์ป่า ฯลฯ

ประเภทของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๒ แหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อสืบทอดศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกแก่มนุษย์ เช่น โบราณสถาน สถาบันทางศาสนา พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดประชาชน สถาบันการศึกษา สวนสาธารณะ ตลาด บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย สถานประกอบการ สถานที่สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ สถานที่ราชการ ห้างร้าน บริษัท ธนาคาร โรงมหรสพ โรงงานอุตสาหกรรม ถนน สะพาน เขื่อน ฝายทดน้ำ สนามกีฬา สนามบิน ฯลฯ

๓ แหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคม ประเพณี และความเชื่อ ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน วรรณกรรมท้องถิ่น ศิลปะพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้าน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ฯลฯ

๔ แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ถ่ายทอดความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม การสืบสานวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งด้านประกอบอาชีพ ตลอดจนนักคิด นักประดิษฐ์ และผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บุคคลทั่วไปที่อยู่ในท้องถิ่นซึ่งสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนได้ เช่น ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ ช่างฝีมือ พ่อค้า นักธุรกิจ พนักงานบริษัท ข้าราชการ ภิกษุสงฆ์ ศิลปิน นักกีฬา ซึ่งอาจประกอบด้วยบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ที่มีความเชี่ยวชาญหลากหลายสาขาวิชาชีพ โดยเฉพาะปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เกษียณอายุงานที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่น และบุคลากรในสถานศึกษา ฯลฯ

๔๑



ประโยชน์ของ
แหล่งเรียนรู้ต่องานอาชีพ

๑ เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒ เป็นแหล่งเพิ่มพูนประสบการณ์อาชีพโดยตรง

๓ เป็นแหล่งสร้างความคิด ก่อให้เกิดทักษะการทำงานใหม่ ๆ

๔ เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความรู้และทักษะการทำงาน

๕ เป็นแหล่งสร้างความรู้ ความคิด การทำงานและประสบการณ์ชีวิต

๖ เป็นแหล่งเสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

๗ เป็นแหล่งปลูกฝังค่านิยมรักการอ่านและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

๘ เป็นแหล่งส่งเสริมมิตรภาพความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนและผู้ศึกษาเรียนรู้



การฟังและการดูแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๑. ก่อนเข้าเยี่ยมชมศึกษาเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนควรมีการประสานติดต่อกับผู้นำชุมชน เพื่อขออนุญาตและนัดหมายวัน เวลา สถานที่กันให้ชัดเจน อาจทำทั้งในรูปแบบที่เป็นเอกสารทางราชการหรือการประสานงานแบบกึ่งทางการ เพื่อถือเป็นการให้ความเคารพและให้เกียรติต่อเจ้าของแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ

๒. แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ ควรศึกษาเรียนรู้ด้วยวิธีการที่ไม่มุ่งทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ในขณะเดียวกันก็ควรนำความรู้เชิงวิชาการในสายงานที่ตนถนัดเข้าไปร่วมแลกเปลี่ยนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ

๓. แหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้นอาจอยู่ในรูปแบบของสถาบันส่งเสริมความรู้ ประวัติศาสตร์ การประกอบการนั้น ก่อนเข้าศึกษาเรียนรู้ควรจะมีการศึกษาค้นคว้าความรู้ไปก่อน เพื่อให้สามารถรับฟังและดูเนื้อหาเรื่องราวจากวิทยากรท้องถิ่นได้อย่างเข้าใจมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ฟังและดู ควรมีการจดบันทึกและซักถามตามความเหมาะสมเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

การฟังและการดูแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๔. แหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคม เช่น ประเพณี ความเชื่อ การละเล่นพื้นบ้าน วรรณกรรมท้องถิ่น ศิลปะ ดนตรีพื้นบ้าน ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในชุมชนนั้น ขณะที่ฟังและดูไม่ควรแสดงกิริยาลบหลู่ ดูหมิ่นความคิดความเชื่อเหล่านั้น ควรฟังและดูอย่างให้เกียรติวิทยากร ซึ่งมักจะเป็นปราชญ์ท้องถิ่นหรือครูภูมิปัญญาในเรื่องนั้น ๆ

๕. แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่น และบุคลากรในสถานศึกษานั้น ควรจะให้เกียรติและให้เกียรติในความคิด ความเชื่อของท่านเหล่านั้น ควรมีมารยาทในการพูดคุยซักถาม ไม่ละลาบละล้วง จดบันทึกเฉพาะเรื่องราวเนื้อหาที่ได้รับอนุญาต และรักษาเวลาในการพูดคุยสัมภาษณ์

การฟังและการดูแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๖. เมื่อเข้าเยี่ยมชมแหล่งเรียนรู้แล้ว ควรขอบคุณเจ้าของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งอาจขอบคุณในรูปแบบของจดหมายขอบคุณ หรือมอบสิ่งของให้ตามความเหมาะสม และควรมีการสานต่อความสัมพันธ์กับชุมชน โดยการประยุกต์เอาความรู้หรือแนวคิดที่ได้จากการศึกษาเรียนรู้ไปปรับใช้ในการทำงาน จากนั้นจึงนำองค์ความรู้หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์กลับไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนตามความถนัดในแต่ละสายอาชีพของตนเองต่อไป

